

Як створити конституцію:

ГАЙД

Від
Пилипа
Орлика

www.storiya.info

© 2023 «Сторія»

www.storiya.info

ЧИТАЙ
І МОВУ ВИВЧАЙ!

Не давати хабара чи хабаря?

У цьому тексті про створення конституції ти дізнався/дізналася, що запорукою успішної державності є боротьба з корупцією й хабарництвом. А чи звернув/звернула увагу на конструкцію **“не давати хабаря”**. Цікаво, як визначити правильну форму: **хабара чи хабаря?** Поміркуймо разом!

За попередньою версією правопису, слово **“хабар”** належало до твердої групи іменників, тому отримувало в усіх відмінках закінчення твердої групи: **хабара, хабаром** тощо.

За оновленою редакцією правопису, слово **“хабар”** має м'яку групу закінчень: **хабаря, хабарем** тощо.

На сьогодні ми можемо послуговуватися обома варіантами відмінювання слова **“хабар”**, проте з 2024 року нова версія правопису стає чинною, тому треба буде користуватися тільки тими правилами, які є саме в ній.

3

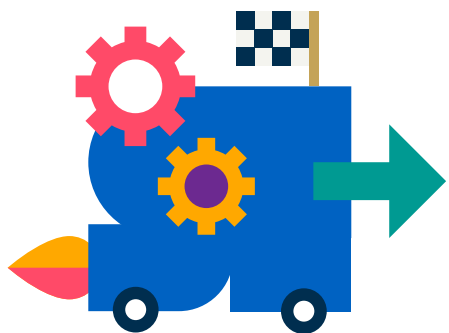
Потоваришуй із сусідніми державами. Важливо, щоб вони визнали твою й стали союзниками. Гарні відносини — запорука мирного співіснування.

4

Пам'ятай про **податки**, тобто платежі, які сплачуватимуть громадяни в загальну державну скарбницю. З неї будуть виділятися кошти на потреби громадян, і ніхто не може брати гроші для особистих справ. Для контролю я створив окрему посаду — генерального підскарб'я.

5

Твоя держава повинна мати сильне військо для захисту кордонів. Армія — головний імунітет держави.

**ВІД СЛІВ
ДО ДІЙ!**

Моя Конституція

Запиши кілька основних законів Конституції для своєї уявної держави.

Blank lined area for writing the constitution.

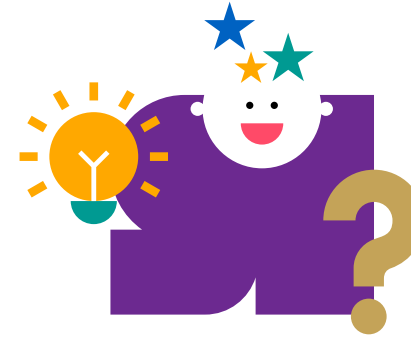
- 6 Подбай про те, щоб все відбувалось за правилами. Усі мають їх дотримуватися й навіть не намагатися оминати. Має бути сувора заборона на хабарі, усі мають жити чесно.
- 7 Не забудь про захист населення. Особливо тих, хто потребує опіки. Підтримуй їх пільгами.
- 8 Надай право містам самостійно вирішувати справи своєї громади. Дай їм можливість брати участь у процесі управління та приймати важливі рішення. Адже вони краще знають, як діяти в себе вдома.

У «Пактах і конституціях...» обґрунтовано незалежність козацької держави, визначено її кордони. Проголошено демократичні засади: виборність гетьмана, генеральної старшини, полкових та сотенних урядів. Розподілено владу на три гілки — законодавчу, виконавчу та судову. Визначено створення державної скарбниці та системи податків. Надано пільги для найменш захищених верств населення. За містами збережено право на самоврядування (магдебурзьке право).

Це мої основні поради, але я впевнений, що в тебе є й власні ідеї. Часи, коли я підписав конституцію Війська Запорозького, були досить тяжкими. Треба було діяти рішуче та злагоджено з козацькими старшинами. Звісно, ворог мав більші сили. Але ми, українці, були єдині в прагненні до створення власної самостійної держави. ●◆■◀◆

НАД ЧИМ ПОМІРКУВАТИ

Які ознаки держави ти можеш назвати?

Чому «Пакти та конституції...» Пилипа Орлика можна назвати конституцією?

Які положення документа П. Орлика чинні й в сучасній Конституції України?

Чи актуальні поради гетьмана сьогодні?